

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ В ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

Князева Н.О., Горелкіна С.Б., Карпенко М.Ф.

Наведено характеристику головного змісту інформації у формах державної статистичної звітності, яка необхідна для аналізу економічної діяльності усіх структурних підрозділів підприємства електрозв'язку.

The characteristics of main information content in the forms of state mathematical reports necessary for the economic efficiency analysis of all structural subdivisions in communication enterprises are considered.

Структурно-функціональний підхід, який використовується при розподілі функцій між рівнями управління УДПЕЗ "Укртелеком", необхідність створення ефективних вертикальних рівнів управління фінансовою діяльністю, проведення комплексу заходів щодо впровадження єдиної системи кошторисного фінансування філіалів, створення механізму концентрації коштів та фінансування інвестиційних програм, застосування міжнародної системи обліку і статистики потребують удосконалення існуючих та впровадження нових сучасних методів та методик обліку, а також форм статистичної звітності щодо показників діяльності УДПЕЗ "Укртелеком" на всіх рівнях структури управління.

Необхідність удосконалення існуючих методів та форм статистичної звітності обумовлена рішенням Національної Ради з питань статистики при Президенті України від 27.06.1996 р. В цьому рішенні Національна Рада підтримала завдання по реформуванню статистики в процесі інтеграції її до європейського співтовариства [1].

Статистична звітність відображує економічну діяльність, яка за класифікацією видів економічної діяльності відноситься до класу 64.2."Зв'язок", до підкласу 64.20.0 [2], який включає діяльність, пов'язану з:

- передаванням або прийманням знаків, сигналів, письмового тексту, зображення, звуку, повідомлень будь-якого роду по радіо, дротяними, оптичними та іншими електромагнітними системами: передавання і приймання телеграм, включаючи факсимільні, телефонні розмови, радіо- і телепередачі, забезпечення радіо- і супутникового зв'язку;
- обслуговуванням засобів і споруд зв'язку усіх видів: каналів, станцій, устаткування, апаратури, повітряних ліній і кабельних мереж, антен;
- здійсненням технічного радіоконтроля та інших робіт як для задоволення потреб усіх споживачів послуг зв'язку, так і для забезпечення виробничої діяльності юридичних осіб;
- з наданням відповідей по телефону;
- створенням радіо- і телевізійних програм, навіть якщо вони пов'язані з передачею;
- з наданням послуг електрозв'язку підприємствам, відомствам, установам та домашнім господарствам (населенню);

Таблиця – Державна статистична звітність. Звіти подаються до державних статистичних органів та (або) до Державного комітету зв'язку та інформатизації України, УДПЕЗ "Укртелеком"

Періодичність подання інформації	Розподіл інформації статистичної звітності за функціональним призначенням				
	Економічна та фінансова діяльність	Послуги електрозв'язку		Мережі електрозв'язку загального користування. Транспорт; інші об'єкти	Трудові ресурси
		натуральне вираження	якість, скарги		
1	2	3	4	5	6
Річна (один раз на рік)	Форма 9-ЗЕЗ Форма 4-ДМ	Форма 43-зв'язок	-	Форма 31-зв'язок Форма 32-зв'язок Форма 41-зв'язок Форма 42-зв'язок Форма 51-зв'язок Форма 57-зв'язок Форма 61-зв'язок Форма 1-тр (авто) Дод. № 1 до ф. 1-тр (авто) Форма 2-кб Форма 8-кб Форма 2-інф Форма 3-інф Форма 8-кб (нп)	Форма 1-ПВ (УП) Форма 1-УБ Форма 4-ПВ Форма 6-ПВ Форма 7-ТНВ
Квартальна (один раз на квартал)	Форма 9-ЗЕЗ Форма 11-МТП Форма 4-МТП Форма 2-дм Дод. до ф. 2-дм Форма 11-ревізія	Форма 13-зв'язок Форма 11-зв'язок (Е)	Форма 16-зв'язок (скарги) Форма 17е-зв'язок (якість) Форма 62-зв'язок (лін)	Форма 2-кб	Форма 3-ПВ
Місячна (один раз на місяць)	Форма 12-зв'язок	-	-	-	Форма 1-ПВ Форма 1-ПВ (заборгованність)

- з розвитком мереж електроз'язку; розвитком послуг електроз'язку;
- впровадженням нових послуг зв'язку.

Статистична звітність з економічної діяльності приймає форму інформаційних потоків у вигляді виробничих та фінансових звітів. Характеристика головного змісту інформації у формах державної статистичної звітності, яка необхідна для аналізу економічної діяльності усіх структурних підрозділів підприємства електроз'язку, надана в таблиці.

Статистична звітність надається у складі річних виробничих звітів, які формують дирекції електроз'язку на підставі інформації їх структурних підрозділів. Статистична звітність подається в усі рівні ієрархічної управлінської структури також у складі фінансових звітів про доходи та витрати усіх видів ресурсів з періодичністю, яка визначається державними фінансовими органами. В місцеві державні статистичні органи звітність подається відповідно "Рекомендацій щодо заповнення форм статистичної звітності електроз'язку".

Інформаційною базою економічної та фінансової діяльності УДПЕЗ "Укртелеком" є статистична звітність, яка організована й діє на всіх ієрархічних рівнях управління структурними підрозділами й виробничими процесами.

Основою організації економічної діяльності державного підприємства "Укртелеком" є вертикальний принцип управління фінансами, матеріальними ресурсами, персоналом та технологічними процесами.

Фінансова діяльність УДПЕЗ "Укртелеком" спрямована на розв'язання таких головних завдань фінансового менеджменту:

- впровадження кошторисного фінансування філіалів, централізація коштів та їхнє раціональне використання;
- впровадження ефективного механізму зменшення дебіторської заборгованості;
- пошук шляхів залучення кредитів та позик, формування портфеля кредитних ресурсів з урахуванням фінансового стану підприємства;
- удосконалення системи взаєморрахунків між "Укртелекомом" та іншими операторами зв'язку.

Головними інтегрованими економічними показниками, необхідними для аналізу та прийняття рішень щодо управління підприємством "Укртелеком", є:

- доходи від надання послуг зв'язку;
- фінансові результати (рентабельність, прибуток).

Статистична інформація про доходи від надання послуг зв'язку є однією з найважливіших для планування та прогнозування діяльності "Укртелекому". Інформацію про доходи щомісячно надають усі структурні підрозділи підприємства "Укртелеком" ланцюжком цех-центр-дирекція. Це означає, що цех надає звіт до центру, центр надає звіт до дирекції. Дирекції надають звіти органам статистики за місцем знаходження та відповідному функціональному відділу УДПЕЗ "Укртелеком". Підприємство "Укртелеком" надає звіт органам статистики за місцем знаходження у відповідний термін за звітний період з наростаючим підсумком та в Держкомзв'язку і інформатизації України.

Статистична інформація про послуги електрозв'язку містить важливу інформацію, яка необхідна для маркетингових досліджень та прогнозування тарифної політики.

Послуга електрозв'язку - це об'єкт продажу операційною (виробничою) системою її можливостей майже миттєво переміщувати звукову (аудіо) чи документальну (візуальну) інформацію на будь-яку відстань за допомогою систем та засобів мереж електрозв'язку.

Облік послуг електрозв'язку в натуральному враженні може провадитися в одиницях часу - хвилинах, що визначають період часу з'єднання в просторі одного абонента (клієнта) з іншим (іншими) абонентами. Послуга електрозв'язку може визначатися кількістю з'єднань - це телефонна *розмова*. Одиниця виміру візуальної інформації є *телеграма*, слово, телекс, телефакс. Такі одиниці виміру послуг електрозв'язку називають *обліком обміну*.

Для здійснення *послуг* електрозв'язку в Україні функціонують служби та мережі зв'язку загального користування та відомчі служби та мережі зв'язку, що забезпечують передачу інформації. Служби та мережі електрозв'язку розподіляються за видами діяльності: документальний зв'язок; міжміський та міжнародний телефонний зв'язок; міський телефонний зв'язок; сільський телефонний зв'язок; радіозв'язок, радіомовлення, телебачення; радіофікація.

В міських та сільських мережах електрозв'язку вимірювання кількості послуг за надання можливості абонентам використовувати ті мережі здійснюється під назвою *телефонні апарати* - це абонентські лінії телефонної мережі в місті або сільській місцевості, які з'єднують прикінцевий абонентський телефонний пристрій з телефонною станцією.

Вимірювання послуг за використання каналів, які надаються юридичним чи фізичним особам, здійснюється, в загальному випадку, кількістю каналів та часом їхнього використання й довжиною каналів.

Вимірювання послуг телефонних мереж, які здійснюється на підставі *оренди магістральних чи зонних каналів* іншими відомствами, здійснюється в кількості каналів, або у довжині з урахуванням технічних можливостей каналів, що орендуються, в канало-кілометрах, стволо-кілометрах, або в канало-годинах, стволо-годинах.

В документальному електрозв'язку вимірювання кількості кінцевих абонентських каналів здійснюється під назвою: установки АТ/ТХ; кількість зв'язків - факсимільні апарати в пунктах колективного користування; кінцеві пристрої комутації пакетів - синхронні, асинхронні; кількість абонентів електронної пошти, систем КОМТЕКС, або інших систем, кількість абонентів електронної пошти Укрмейл Х.400; кількість користувачів мережі Х.25; кількість користувачів, які працюють по технології Frame relay.

Статистична інформація про фінансову діяльність електрозв'язку, про експорт (імпорт) послуг подається дирекцією первинної мережі статистичному органу та Держкомзв'язку та інформатизації у відповідні терміни. Крім цього надається інформація по використанню палива, теплової та електроенергії тощо.

Крім звітності про економічну та фінансову діяльність, а також про послуги електрозв'язку, надається також звітність про капітальне будівництво та інвестиції,

мережі електроз'язку загального користування, якість та скарги, комп'ютерні технології, автотранспорт та трудові ресурси.

Рекомендації щодо заповнення форм статистичної звітності структурних чи функціональних підрозділів електроз'язку є нормативним документом, який встановлює єдину систему статистичної звітності в галузі електроз'язку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Концепція побудови національної статистики України та державна програма переходу на міжнародну систему обліку і статистики// Інформаційний бюллетень міністерства статистики України.- 1996.- №7-8.-С. 17-18.
2. Класифікація видів економічної діяльності// Інформаційний бюллетень міністерства статистики України.- 1997.- №4-5.-С. 78-79.